

**ИНТЕГРИСАНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ
МЕДИЦИНЕ**

Школска 2010/2011

ИСТОРИЈА МЕДИЦИНЕ

Предмет:

ИСТОРИЈА МЕДИЦИНЕ

Предмет носи 3 ЕСПБ бода. Укупно има 30 часова активне наставе

КАТЕДРА:

1.	Драгана Игњатовић Ристић	draganaristic@gmail.com	Ванредни професор
2.	Славица Ђукић Дејановић	slavicadd@gmail.com	Редовни професор
3.	Драган Миловановић	Piki@medf.kg.ac.rs	Редовни професор
4.	Биљана Вулетић	sibil@ptt.rs	Ванредни професор
5.	Бранко Ристић	Branko.ristic@gmail.com	Ванредни професор
6.	Сузана Матејић	matejics@gmail.com	Доцент
7.	Душан Петровић		Ванредни професор
8.	Владимир Јањић	vladadok@yahoo.com	Асистент

СТРУКТУРА ПРЕДМЕТА:

Модул	Наставник-руководилац модула
1. Рани развој медицине	Проф. Драгана Игњатовић Ристић Проф. С. Ђукић Дејановић
2. Развој медицине од XVII до XXI века	Проф. Драгана Игњатовић Ристић Проф. С. Ђукић Дејановић
3. Развој појединих медицинских дисциплина	Проф. Драгана Игњатовић Ристић Проф. С. Ђукић Дејановић
4. Предуслови етичког понашања	Проф. Драгана Игњатовић Ристић Проф. С. Ђукић Дејановић
5. Етика медицинске професије	Проф. Драгана Игњатовић Ристић Проф. С. Ђукић Дејановић

ОЦЕЊИВАЊЕ:

Студент савладава предмет по модулима. Оцена је еквивалентна броју освојених поена (види табеле). Поени се стичу на два начина:

АКТИВНОСТ У ТОКУ НАСТАВЕ: На овај начин студент може освојити до 30 поена и то тако што се његово показано знање вреднује од 0-2 поена по наставној јединици. Оцењује се припремљеност за наставу као и праћење и разумевање градива.

ЗАВРШНИ ТЕСТОВИ ПО МОДУЛУМА: На овај начин студент може стећи 70 поена а према приложеној шеми.

МОДУЛ	МАКСИМАЛНО ПОЕНА		
	активност у току наставе	завршни тест	Σ
1. Рани развој медицине	6	14	20
2. Развој медицине од XVII до XXI века	6	14	20
3. Развој појединих медицинских дисциплина	6	14	20
4. Предуслови етичког понашања	6	14	20
5. Етика медицинске професије	6	14	20
Σ	30	70	100

Завршна оцена се формира на следећи начин:

Да би студент положио предмет мора скупити минимум 55 поена, при чему у сваком модулу мора да освоји 50% плус 1 поен. Оцена се формира на следећи начин:

БРОЈ ОСВОЈЕНИХ ПОЕНА	ОЦЕНА
0 - 54	5
55 - 64	6
65 - 74	7
75 - 84	8
85 - 94	9
95 - 100	10

ТЕСТОВИ ПО МОДУЛИМА

Модул 1

Рани развој медицине

10.03.2011.
ЗАВРШНИ ТЕСТ

**** ОЦЕЊИВАЊЕ ЗАВРШНОГ ТЕСТА**

Тест има 20 питања

Тачни одговори се бодују са:

0,50 поена

1,00 поен

Модул 2

Развој медицине од XVII до
XXI века

31.03.2011.
ЗАВРШНИ ТЕСТ

**** ОЦЕЊИВАЊЕ ЗАВРШНОГ ТЕСТА**

Тест има 20 питања

Тачни одговори се бодују са:

0,50 поена

1,00 поен

Модул 3

**Развој појединих
медицинских дисциплина**

**21.04.2011.
ЗАВРШНИ ТЕСТ**

****ОЦЕЊИВАЊЕ СВАКОГ
ЗАВРШНОГ ТЕСТА**
Тест има 20 питања

Тачни одговори се бодују са:
0,50 поена
1,00 поен

Модул 4

**Предуслови етичког
понашања**

**19.05.2011.
ЗАВРШНИ ТЕСТ**

**** ОЦЕЊИВАЊЕ
ЗАВРШНОГ ТЕСТА**
Тест има 20 питања

Тачни одговори се бодују са:
0,50 поена
1,00 поен

Модул 5

Етика медицинске професије

**09.06.2011.
ЗАВРШНИ ТЕСТ**

**** ОЦЕЊИВАЊЕ
ЗАВРШНОГ ТЕСТА**

Тест има 20 питања

Тачни одговори се бодују са:

0,50 поена

1,00 поен

**ТЕРМИН ПОЛАГАЊА МОДУЛАРНИХ
ТЕСТОВА**

Велика сала

ЧЕТВРТАК

08.00-09.35

Литература:

МОДУЛ	НАЗИВ УЦБЕНИКА	АУТОРИ	ИЗАДАВАЧ	БИБЛИОТЕКА	ЧИТАОНИЦА
Рани развој медицине	Увод у медицину Историја медицине- збирка тест питања	Бранивоје Тимотић Часлав Милић	Универзитет у Крагујевцу, Медицински факултет, 2001 Универзитет у Крагујевцу, Медицински факултет, 2004	Има	Има
Развој медицине од XVII до XXI века	Историја медицине- збирка тест питања	Часлав Милић	Универзитет у Крагујевцу, Медицински факултет, 2004	Има	Има
Развој појединих медицинских дисциплина	Историја медицине- збирка тест питања	Часлав Милић	Универзитет у Крагујевцу, Медицински факултет, 2004	Има	Има
Предуслови етичког понашања	Медицинска етика	Јован Марић	Мегаграф, Београд, 2002	Има	Има
Етика медицинске професије	Медицинска етика	Јован Марић	Мегаграф, Београд, 2002	Има	Има

Сва предавања налазе се на сајту Медицинског факултета:

www.medf.kg.ac.rs

ПРОГРАМ:

ПРВИ МОДУЛ: Рани развој медицине

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 1 (17.02.2011. ПРВА НЕДЕЉА)

Развој медицине кроз историју и савремена достигнућа медицине- циљеви наставе историје медицине

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Који су циљеви историје медицине? Зашто је важно познавати развој медицинске науке? Кратак преглед медицинских достигнућа кроз векове- од праисторије до модерног доба. Повезивање ранијих знања и савремене науке. Тешкоће у прихватању нових ствари. Утицај предрасуда на развој медицине. Развој медицинских институција кроз векове. Повезаност и утицај филозофије, теологије, социологије са медицином и њихов утицај на развој медицинске науке

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 2 (24.02.2011. ДРУГА НЕДЕЉА)

Медицина у робовласничком периоду

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Које су историјске чињенице обележиле развој медицине у робовласничком периоду? Шта су нова медицинска знања у овом периоду? Како су ова сазнања мењала свет? Какав је утицај медицине овог времена на каснији развој? Медицина старог Египта и Месопотамије. Медицина у Старој Грчкој и Риму. Улогу врачава и видара као претеча лекара

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 3 (03.03.2011. ТРЕЋА НЕДЕЉА)

Средњовековна медицина

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Зашто су ово тамне године у историји човечанства и медицине? Застој у развоју научне мисли, застрашивање, егзорцизам... Улога и утицај цркве на развој медицине овог времена. Значај источњачке медицине и специфичности. Промене које доноси ренесанса у науци, медицини. Утицај опште позитивне научне климе на прогрес медицине. Велика имена медицине тога времена. Студенти на примери дискутују догађаје из овог времена

ДРУГИ МОДУЛ: Развој медицине од XVII до XXI века

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 4 (10.03.2011. ЧЕТВРТА НЕДЕЉА)

Медицина XVII, XVIII и XIX века

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Важна достигнућа из овог периода; кје су историјске чињенице обележиле развој медицине овог доба. Најзначајнија медицинска достигнућа у Европи XVII, XVIII и XIX века. Најзначајнија медицинска достигнућа у Америци XVII, XVIII и XIX века ... На примерима се дискутује о начину размишљања у медицини тога времена

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 5 (17.03.2011. ПЕТА НЕДЕЉА)

Развој медицине у XX веку

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Најзначајнија достигнућа медицине XX века; дискутује се како су развој технике, средстава комуникације и преноса података допринели брзом развоју медицине. Промене у организацији здравствене службе и здравствених институција у XX веку. Критички осврт на достигнућа- које смо лекције научили и како се то одликава на савремена медицинска истраживања

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 6 (24.03.2011. ШЕСТА НЕДЕЉА)

Историјски развој и савремена медицина наше регије

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Које су историјске чињенице обележиле развој медицине наше регије; прати се развој медицине наше земље и региона од пренаучног периода до данас; које су значајне личности медицине наше земље; значај Светосавске мисли на развој медицине у нашим крајевима; значај верске, канонске и апокрифне медицине; биле прве српске болнице (Хиландар и Студеница); утемељивачи модерне медицине код нас (Јован Апостоловић, Милан Јовановић-Батут, Андрија Штампар, Драга Љочић, Владан Ђорђевић...); хуманост медицинског особља у посебно тешким врменима за нашу земљу; организација здравствене заштите у нашој земљи

ТРЕЋИ МОДУЛ: Развој појединих медицинских дисциплина

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 7 (31.03.2011. СЕДМА НЕДЕЉА)

Развој неких медицинских дисциплина кроз историју

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

На примерима се дискутује развоје хирургије, психијатрије, гинекологије; развој појединих грана медицине у Србији и Шумадији; историјски развој појединих техника лечења- прве операције, прва примена антибиотика, антипсихотика; студенти имају задатак да сами пронађу неке примере из области медицине које их занимају и о томе сви дискутују у великој групи

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 8 (07.04.2011. ОСМА НЕДЕЉА)

Жене у медицини

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Како су жене прихваћене као здравствени радници; колико је то утицало на њихово присуство у медицини; да ли је непорихватање жена утицало на развој медицине; која су најзначајнија медицинска достигнућа жена-здравствених радника; студенти су претходно приремили неке биографије жена-лекар о којима се дискутује у групи

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 9 (14.04.2011. ДЕВЕТА НЕДЕЉА)

Психичке функције као предуслов етичког понашања

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Анатомска основа менталног функционисања; кратак приказ сваке психичке функције; кратак осврт на поремећаје психичких функција; значај разумевања човека као јединственог у биопсихосоцијалном аспекту; приказ интервјуа са пацијентом

ЧЕТВРТИ МОДУЛ: Предуслови етичког понашања

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 10 (21.04. 2011. ДЕСЕТА НЕДЕЉА):

Хипократова и друге заклетве и етички кодекси

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Упознавање са текстом заклетеве; модификације Хипократове заклетеве; шта је остало непромењено; зашто су неке ствари данас другачије; зашто су неке поставке Хипократове заклетве непромењене након толико векова; етика и морал-разлике и сличности; практично размевање медицинских заклетви

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 11 (05.05.2011. ЈЕДАНЕСТА НЕДЕЉА):

Етичка питања у појединим медицинским дисциплинама

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Посебно деликатна поља рада у медицини- рад са децом и породицом оболеле деце; рад са старима; рад са особама са посебним потребама; пацијенти који болују од прогресивних, неизлечивих болести- етичке дилеме и изазови; саопштавање дијагнозе; рад на конкретном примеру из праксе

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 12 (12.05.2011. ДВНАЕСТА НЕДЕЉА):

Питања краја живота и еутаназија

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Филозофија краја живота; квалитет живота у терминалним фазама болести; право на истину о врсти болести, исходу, могућностима лечења; корист од лечења и квалитет живота; клиничка способност пацијента; Саопштавање тешких информација пацијенту и породици; неизлечиво болесни пацијенти; слободна воља пацијента; палијативно збрињавање ; еутаназија- контроверзе кроз историју до савременог доба

ПЕТИ МОДУЛ: Етика медицинске професије

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 13 (19.05.2011. ТРИНАЕСТА НЕДЕЉА):

Професионална тајна

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Шта је професионална тајна; кога она ообвезује и када; коме се сме открити професионална тајна; сагласност пацијента да информације о његовом здравственом стању сазнају други; најбољи интерес пацијента; када није потребна сагласност пацијента да се нека информација саопшти мимо воље самог пацијента...

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 14 (26.05.2011. ЧЕТРНАЕСТА НЕДЕЉА):

Етичност медицинских испитивања

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Етички одбори- састав, регулатива, задаци и циљеви рада ; ко може да ради истраживање и када; специфичности испитивања на људима; информисани пристанак за учешће у клиничкој студији; регрутовање пацијената за клиничке студије ; законске обавезе у вези са клиничким испитивањима ; дискусија примера етичног и неетичног испитивања

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 15 (02.06.2011. ПЕТНАЕСТА НЕДЕЉА):

Правно етички аспекти и одговорност здравствених радника

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Дефиниција лекарске грешке; неуказивање медицинске помоћи; несавесно лечење; повреде начела медицинске науке; повреда начела хуманости; надрилекарство; издавање лажних уверења; казнена одговорност- дисциплинска, административна, кривична; несвесни и свесни нехат; дискусија неких облика професионалне одговорности и грешек на примеру

РАСПОРЕД ПРЕДАВАЊА
ИСТОРИЈА МЕДИЦИНЕ

ВЕЛИКА САЛА

ЧЕТВРТАК

08.00 -09.35

Прво предавање је 17.02.2011.

Последње предавање је 02.06.2011.

Недеља	датум	време	место	предавање	наставник
1	17.02.2011	08.00-09.35	Велика сала	Развој медицине кроз историју и савремена достигнућа медицине- циљеви наставе историје медицине	Проф. Драгана Игњатовић Ристић
2	24.02.2011	08.00-09.35	Велика сала	Медицина у робовласничком периоду	Проф. Драгана Игњатовић Ристић
3	03.03.2011	08.00-09.35	Велика сала	Средњовековна медицина	Проф. Драгана Игњатовић Ристић
4	10.03.2011	08.00-09.35	Велика сала	Медицина XVII, XVIII и XIX века	Проф. Драгана Игњатовић Ристић
5	17.03.2011	08.00-09.35	Велика сала	Развој медицине у XX веку	Проф. Драгана Игњатовић Ристић
6	24.03.2011	08.00-09.35	Велика сала	Историјски развој и савремена медицина наше регије	Проф. Драгана Игњатовић Ристић
7	31.03.2011	08.00-09.35	Велика сала	Развој неких медицинских дисциплина кроз историју	Проф. Драгана Игњатовић Ристић
8	07.04.2011	08.00-09.35	Велика сала	Жене у медицини	Проф. Драгана Игњатовић Ристић
9	14.04.2011	08.00-09.35	Велика сала	Психичке функције као предуслов етичког понашања	Проф. Славица Ђукић Дејановић Асс. Владимир Јањи
10	21.04.2011	08.00-09.35	Велика сала	Хипократова и друге заклетве и етички кодекси	Проф. Славица Ђукић Дејановић
11	05.05.2011	08.00-09.35	Велика сала	Етичка питања у појединим медицинским дисциплинама	Проф. Биљана Вулетић
12	12.05.2011	08.00-09.35	Велика сала	Питања краја живота и еутаназија	Проф. Драгана Игњатовић Ристић Проф. Душан Петровић
13	19.05.2011	08.00-09.35	Велика сала	Професионална тајна	Доц. Сузана Матејић
14	26.05.2011	08.00-09.35	Велика сала	Етичност медицинских испитивања	Проф. Драган Миловановић
15	02.06.2011	08.00-09.35	Велика сала	Правно етички аспекти и одговорност здравствених радника	Проф. Бранко Ристић